

Disclosure belangen spreker

- Geen (potentiële) belangenverstrengeling

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Ethiek in de letselschaderegeling

Mr. dr. Erik-Jan Wervelman

www.wadvocaten.nl

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Opbouw inleiding

1. Inleiding
2. Verantwoordelijkheden van iedere professional
3. Waarden - normen - regels
4. Beroepscode voor Geneeskundig adviseurs WAA
5. Gedragsregels Advocatuur
6. Gedragscode Behandeling Letselschade (GBL 2012)

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

1. Inleiding

- waarom is ethiek relevant?
- ethische waarden in maatschappelijk verkeer;
- menselijke waardigheid in geding;
- gezondheid benadeelde altijd geschaad;

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- privacy;
- benadeelde moet informatie prijsgeven, maar wat is noodzakelijk om claim te kunnen behandelen?
- daarvoor zijn regels nodig.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- "benadeelde staat centraal";
- gefundeerd met ethiek als grondslag;
- daardoor logisch dat dat zo is.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

2. Verantwoordelijkheden van iedere professional

- toenaderingsverantwoordelijkheid (beginselen);
- handelingsverantwoordelijkheid (gevolgen);
- ontwikkelingsverantwoordelijkheid (deugden).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Toenaderingsverantwoordelijkheid (beginselen)

- professional heeft morele plicht menselijke waardigheid hoog in vaandel;
- respect jegens benadeelde;
- alle benodigde informatie verschaffen;
- in gesprek komen en blijven.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Handelingsverantwoordelijkheid (gevolgen)

- beargumenteren waarom bepaalde keuzes gemaakt en andere gelaten;
- expliciete afweging maken van de geïnventariseerde belangen.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Ontwikkelingsverantwoordelijkheid (deugden)

- deugd van rechtvaardigheid om aantasting gezondheid te compenseren;
- eerbiedigen privacy benadeelde;
- competenties ontwikkelen en gedragen naar maatstaven van professioneel handelen binnen beroepsgroep.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

3. Waarden

Waarden (collectieve opvatting over wat "goed" is).
Neem: menselijke waardigheid. Klinkt vaag, maar is dat helemaal niet;

Hoogstens moet je het verder inkleuren in de praktijk (Universele Verklaring; Baby Kelly; comapatiënt)

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Waarden (II):

- Menselijke waardigheid: mens is zichzelf bewust en kan (leren) denken en handelen door zich in interactie met anderen te ontwikkelen;
- Wederkerigheid: zich verplaatsen in positie van ander (toenadering);

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Waarden (III):

- Gezondheid: nodig voor volle realisatie van talenten, ambities en mogelijkheden;
- Privacy: discretie in gebruik van persoonlijke gegevens.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Normen

- van waarden zijn normen af te leiden;
- minder abstract dan waarden;
- handelingsaanwijzing binnen bepaalde waarde.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Normen (II)

bv.: maak inzichtelijk hoe, en waarom, je tot bepaalde beslissing bent gekomen.

- daaruit blijkt (i) oprechtheid: je geeft immers open aan waarom je iets vindt;
- door je beslissing te motiveren (ii) geef je de ander vertrouwen dat je hem serieus neemt;

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Normen (III)

bv.: vindt uit wat benadeelde nodig heeft om hem in de positie te brengen voor ongeval (toenadering):

- daarmee (i) maak je duidelijk dat je oog hebt voor zijn gezondheid;
- dat (ii) geeft vertrouwen dat je hem respecteert;
- en (iii) geeft blij van wederkerigheid, doordat je je in hem verplaatst.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Regels

- concrete normen van gedrag zoals beroepsgroep dat "het goede doen" acht;
- duidelijke toelichting over hoe en waarom van regel en eventuele uitzonderingen daarop.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Regels (II)

- de arbeidsdeskundige ziet er bij afweging van de belasting (activiteiten) en de belastbaarheid (cliënt) op toe dat hij beschikking heeft over betrouwbare, actuele en verifieerbare (medische) gegevens waaruit diens (on)mogelijkheden in voldoende mate blijken (art. 2 lid 2 Gedragscode SRA).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- de arbeidsdeskundige betracht geheimhouding van de hem toevertrouwde gegevens (art. 6 Gedragscode SRA);

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- de verzekeraar handelt alert en zorgvuldig door het onderzoek naar de aansprakelijkheid van haar verzekerde direct na de aansprakelijkstelling te starten (art. 3 GBL).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

3. Beroepscode voor geneeskundig adviseurs WAA (art. 4 lid 2, "Ethiek")

- De geneeskundig adviseur neemt bij zijn professionele handelen als basisbeginselen, integriteit, objectiviteit, deskundigheid, zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag, in acht;
- Hij dient zorgvuldig te waken voor belangenverstrengeling of zelfs de schijn ervan.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Eed van Hippocrates

(...) Ik zal naar mijn beste oordeel en vermogen en om bestwil mijner zieken hun een leefregel voorschrijven en nooit iemand kwaad doen (...).

In ieder huis waar ik binnentreed zal ik slechts komen in het belang van mijn patiënten (...).

- spanning met behandeling schadeclaim?
- (veel) meer dan een zak geld?
- gerechtelijke procedure in belang client? bv. cognitieve gedragstherapie?
- vaart houden? Hoe groot is de last?
- juiste interventies ingezet en voorgesteld?

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

4. Gedragsregels Advocatuur

Regel 2 lid 2

"Het belang van de client, geen enkel ander belang, bepaalt de wijze waarop de advocaat zijn zaken behandelt."

Toelichting:

De advocaat dient partijdig te zijn en zich slechts te laten leiden door het clientbelang.

- Vergoeding letselschade meer dan geld? Denk om gezondheid;
- Soms eindeloze discussie over vraagstelling; (echt) in belang client?

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

5. GBL 2012

- houding;
- procedure.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Gedragsregels over houding

- regels over respectvol met elkaar omgaan (Gedragsregel 5);
- mandaat (Vgl. Rb. Den Haag 1 augustus 2012, RBDHA:2012-BX8037) (Gedragsregel 5);
- zorgvuldig handelen; inzichtelijk en begrijpelijk argumenteren (Gedragsregel 6);
- harmonieus overleggen - escalatie vermijden (Gedragsregel 9 / 10);
- dubbel declareren onethisch en onaanvaardbaar (Rb. Noord Holland 2 november 2016, RBNHO:2016: 9078) (Gedragsregel 1);

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Gedragsregels over procedure

- ontvangstbevestiging aansprakelijkstelling binnen twee weken (Gedragsregel 2);
- standpunt aansprakelijkheid binnen drie maanden (Gedragsregel 4);
- schadebehandeling langer dan twee jaar; evalueren (Gedragsregel 8).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Vaststelling aansprakelijkheid Gedragsregel 2-4

- verzekeraar bevestigt aansprakelijkstelling uiterlijk binnen twee weken na ontvangst (Gedragsregel 2);
- alert handelen door direct onderzoek te starten naar aansprakelijkheid (Gedragsregel 3);
- verzamelen relevante informatie (als dat nodig is). Soms niet, dan direct standpunt innemen (Vgl. TFD 27 februari 2013);
- uiterlijk binnen drie maanden standpunt over aansprakelijkheid (Wft / GOMA) (Vgl. TFD 27 februari 2013) (Gedragsregel 4).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Waarom?

- benadeelde wil weten waar hij aan toe is en heeft daar recht op;
- goede motivering;
- eigen belangen (weer) kunnen behartigen;
- geeft (deels) autonomie weer terug;
- menselijke waardigheid en zelfbeschikking;

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- niet tegen beter weten in ontkennen;
- niet afwijzen, indien in redelijkheid niet verdedigbaar - bijv. indien dossier geen enkele steun biedt daarvoor;
- druist in tegen waarden van wederkerigheid en respect.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- erkend is erkend;
- niet terugkomen op erkenning;
- uit oogpunt van zekerheid; benadeelde moet op uitingen van professionele partij kunnen rekenen.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Vaststellen en vergoeden van schade Gedragsregel 5-8

- uit oogpunt van wederkerigheid oog voor immateriële behoeften benadeelde, (h)erkent deze en handelt daarnaar (handeling);
- verzekeraar exploreert wat voor benadeelde belangrijk is - daarmee toont hij erkenning en respect (handeling).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- streven naar passende oplossingen in persoonlijke omgeving en werkomgeving door zich gedegen te verdiepen in persoonlijke situatie benadeelde (Gedragsregel 5);
- verzoeken om aanvullende informatie zijn proportioneel.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- belangenbehartiger stelt in overleg met benadeelde onderbouwd schadeoverzicht op (Gedragsregel 6);
- Richtlijnen DLR;
- verzekeraar geeft gemotiveerd aan welke schade zij erkent en wat nog onderzoek verdient.

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- vermijd vaktaal, zorg dat benadeelde proces kan volgen (menselijke waardigheid, respect);
- samenwerking ("ken de ander");
- oprechte samenwerking schept vertrouwen bij ander dat hij serieus wordt genomen (toenadering).

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- actief onderzoek doen naar medische, arbeidsdeskundige en financiële aspecten (Vgl. Rb. Zwolle 7 februari 2007, RBZLY:2007:BA8627);
- tussentijds geleden en erkende schadeposten bevoorschotten (niet be-naschotten);
- benadeelde serieus nemen, compenseren, terugbrengen in positie voor ongeval (Vgl. Rb. Arnhem 30 juni 2004, RBARN:2004:AP6284);
- zeer stroperige claimbehandeling > smartengeld (Hof Arnhem-Leeuwarden 11 december 2018, GHARL:2018:10759)

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

Geschiloplossing (Gedragsregel 9 - 10)

- vaststellen wat precies geschil is dat partijen verdeeld houdt (oprechtheid) (Gedragsregel 9);
- samen naar oplossing zoeken (gelijkwaardigheid, wederkerigheid, respect);
- lukt dat niet dan (bij voorkeur samen) derde benaderen (Gedragsregel 10);

WAA JAARCONGRES 2023 "ETHIEK IN DE LETSELSCHADEPRAKTIJK"

- Aanbeveling Verbond: benadeelde heeft na drie jaar recht op mediation;
- "zou verzekeraar sieren strijdbijl te begraven en om tafel te gaan zitten: Gedragsregels 8, 9, 10 GBL (Hof Arnhem-Leeuwarden 28 januari 2020, GHARL:2020:749)

